

Konferenca predsednikov kmetijsko obdelovalnih zadrug in upravnikov zadrug ekonomij

Dne 8. julija se je vršila na OZKZ v Ptuj konferenca predsednikov kmetijsko-obdelovalnih zadrug in upravnikov zadrug ekonomij, ki je imela namen, ugotoviti splošno stanje kmetijsko-obdelovalnih zadrug in zadrug ekonomij v ptujskem okraju, ter v najvažnejših vprašanjih dati smernice za bodoče delo.

Splošen pregled in kratko zgodovino ustanavljanja kmetijsko-obdelovalnih zadrug je dal predsednik OZKZ tov. Beljak. Analiziral je polet razvoja in ovire, ki so nastajale ob ustanavljanju in utrjevanju zadrugstva. Za vzgled, kako je vse težave premagovala, je navedel Sadržarsko obdelovalno zadrugo »Osojnik«, ki je kljub vsem oviram in težavam postala vzorna zadruga. Z druge strani pa je omenil zadrugo v Moškanjcih, ki je neličnativna in v svojem delovanju zelo pomanjkljiva.

Dotaknil se je važnosti in pomena trojne obdelave v borbi za zvišanje hektarskega donosa ter čuvanja strojev.

Pomen splošnega zakona o zadrugstvu je predsednik obrazložil podpredsednik OZKZ tov. Kranjc. Podrobneje bodo zadrugniki seznanjeni z omenjenim zakonom na sestankih, ki jih

bodo imeli še v tem mesecu v svojih zadrugah.

Za tem so razpravljali o normiranju dela v zadrugah. Svoje izkušnje v temi vprašanju je iznesel predsednik zadruga »Osojnik« ter nakazal način praktične pristopitve k rešitvi tega vprašanja. Poudaril je važnost brigadno-skupinskega dela, brez katerega ni mogoče voditi socialističnega gospodarstva. Predpogoj za to je racionizacija kultur n. pr. njive v nižinah, vinogradi na vzpetinah itd.

V diskusiji so predsedniki poročali o stanju po posameznih kmetijsko-obdelovalnih zadrugah, o medsebojnem izpolnjevanju vprežne živine in prevoznih sredstev ter o splošnem sodelovanju med zadrugami. Okrepiti je treba sodelovanje zadrug v vseh pogledih.

Z ozirom na obširno in temeljito diskusijo ter na potrebe nadaljnjega dela v zadrugah so predsedniki zadrug in upravniki ekonomij sprejeli sklepe: da bodo vse sile posvetili razširitvi zadrug, ureditvi delovnih odnosov, pospešitvi kapitalne izgradnje, pravilnemu izkoriščanju kreditov, uvedbi točne statistike in evidence v zadrugah. Z zadrugniki bodo prešturili pravila in splošni zakon o zadrugah. Z.

Množično reševanje gospodarskih vprašanj onemogoča vsak birokratizem

Da smo se izognili birokratizmu ter da smo odpravili napake, ki so se pojavile pri odmeri dohodnine kmečkim gospodarstvom za leto 1948, smo po krajevnih ljudskih odborih še enkrat množično pregledali odmero ter napravili v sporazumu s krajevnimi davčnimi komisijami na množičnih sestankih takozvano korekturo odmere za leto 1948. Veekakor je bila ta korektura nujno potrebna, da se odstranijo nesorazmerja, ki so nastala skoraj v vseh krajevnih ljudskih odborih in obenem, da se ustvari sorazmerje med posameznimi krajevnimi ljudskimi odbori.

Sedaj se pa moramo vprašati, kje je vzrok teh napak, odnosno nesorazmerij? Prva odmera po vezanih cenah je bila zelo dobra, sorazmerna v smislu diferenciacije. Druga odmera pa je bila nesorazmerna in neživljenska zato, ker se na krajevnih ljudskih odborih ni postopalo po navodilih. Krajevni ljudski odbori bi morali preko svojih krajevnih

pravilnih komisij pregledati ter dati podatke poverjenstvu za finance, kako so posamezni prebivalci prodajali svoje pridelke po vezanih cenah, ker ravno to je bila podlaga za izvršitev druge odmere.

Dela napaka je tudi pri samem poverjenstvu, kjer se ni delalo bolj življenjsko, ampak se je operiralo v večji meri le s številkami. Sedaj je korektura izvršena za vse krajevine ljudske odbore. Davek, ki ga ima plačati posameznik kmečko gospodarstvo po tej korekturi, se bo moral plačati v najkrajšem času. Možnost pritožbe odpade, razen v izjemnih slučajih. V bodoče je nujno potrebno, da krajevni ljudski odbori delajo po navodilih, ki so jih sprejeli in da postavijo dve komisiji za reševanje davkov ter vodenje davčne politike na vasi, da ne bo zopet prišlo do takih grobih napak, kot se je to dogajalo do sedaj. D. F.

Špekulacija Pleteršek Antonu ni daleč pomagala

V stremljenju, da bi dobili spomlad za svoje pridelke čim višje izkupitke, ne gledajo poedini kmetje na to, kdo odkupuje od njih pridelke za kupčijo in kdo za potrebo. S tem omogočajo pojave špekulacij na škodo družbene preskrbe, raznim špekulantom pa dovoljujejo, da se okorišajo s prodajo proizvodov, za pridelavo katerih nimajo niti najmanjših zaslug.

Kmetje in kmetice iz področja KLO Pleterje: Zafošnik Amalija, Žunkovič Franc, Bauman Anton, Turk Anton, Dolenc Jožef in drugi so prodali spomlad Pleteršek Antonu količino od 120 do 2500 kg krompirja po ceni 11 do 12 din. Pri tem krompirju je Pleteršek na špekulantski način zaslužil 25.868 din.

Tovarni stekla v Straži prodanih 5912 kg krompirja je zaračunal po 16 din, 500 kg pa po 15 din. Tako so morali delavci steklarne izpolniti za dosegi krompirja pogoje, ki jih je postavil špekulant Pleteršek Anton.

Trenutna korist iz špekulacije mu mnogo ne koristi, ker ga je Okrajno sodišče v Ptuj 30. junija t. l. obsodilo na 1 leto odvzema prostosti s prisilnim delom.

Tekom enega leta bi Pleteršek zaslužil v kaki tovarni ali obratu 40.000 din s poštnim dnevnim delom, tako pa mu bo enoletno prisilno delo živi dokaz, da se med drugim tudi po načinu življenja špekulanti ločijo od skromnih delovnih ljudi. P. S.

Teorija v zadrugni praksi

Oidij - nevarna bolezen vinske trte

Dipl. ing. Zorec Egon

Najpogostejši bolezen vinske trte sta peronospora in oidij. Proti peronospori se naši vinogradniki uspešno borijo ter ne štedijo denarja in časa. Pridno škropljenje trto z bakrenoapneno brozgo, večsih še več kot je potrebno, po peti do sedemkrat. Pozablja ali zanemarlja pa se varstvo trt pred oidijem. Imamo kraje, kjer trt sploh ne žveplajo, ali največ po enkrat na leto. Tako si moremo razložiti, zakaj oidij napravi več škode kakor peronospora.

Oidij je glivična bolezen, ki napada vinsko trto. Bolezen je poznana pod imenom: Oidum Tucher. Prvi jo je opazil angleški vrtnar Tucher v vinogradu blizu Londona. Prinešena je bila iz Amerike (1845) in se je z veliko naglico raznesla po Evropi. V l. 1847 je n. pr. v Franciji, zmanjšala pridelek na četrtino. Tudi pri nas je bolezen razširjena, vendar ne povsod v enaki meri, ker to zavisi od naravnih pogojev. Razvoj bolezni pospešujeta dovoljna toplota in vlaga. Dovolj je, da je zrak vlažen. Razvija se pa tudi pri nižji temperaturi 10–12 stopinj, najbolj pa se počuti glivica pri 20–30 stopinjah temperature ter zadostni vlagi.

Glivica napada vse zelene dele vinske trte, kakor liste mladice, najbolj pa grozdje. Na obolenih delih trte se pojavijo najprej tenka sivobela prevleka, kakor da bi bilo posipano z moko ali pepelom. Često se prevleka pojavlja tudi

na spodnji strani listov kot pri peronospori.

Ce oidij napade grozdje v času cvetenja, le to ovane, se posuši in odpade. Pri močno razpokanih jagodah se pokažejo pečke Razumljivo je, da je vino iz grozdja, napadenega po oidiju, slabše kvalitete in bolj podvrženo pokvarjenju, zlasti cikavosti. Oidij napravi na trti dvojno škodo: zmanjša donos grozdja ter zlasti oslabi trto v rasti, ker napadeni listi prenehajo rasti, počrne in odpadejo. Epidemsko se ta bolezen pojavlja v letih s čestim deževjem in visoko toploto. Ameriške vrste trte so proti oidiju bolj odporne kakor domače.

Kaj naj storijo zadrugniki proti oidiju?

Zanesljivo učinkovito obrambno sredstvo proti oidiju je dobro zmleto rumeno žveplo in razni preparati, ki vsebujejo tudi vsebujejo žveplo. Učinek žvepla je v majhni meri tudi mehničen, bolj pa kemičen. Zaradi oksidacije žvepla ob sončni toploti nastajajo žveplovni plini, ki uničujejo trose in micelijsko nitje oidija. Delovanje žvepla je hitro, zlasti v vročih dneh. Brez sonca pa žveplo ne učinkuje. Po 24 urah po žveplanju prične žveplo delovati in tekom 5 nadaljnjih dni so vse klice bolezni uničene. Ker oidij nastopa vsako leto, izvršujemo žveplanje preventivno, t. j. še preden so deli trte po oidiju

Dom onemoglih v Dornavi so obiskali poverjeniki za socialno skrbstvo mariborske oblasti

V nedeljo, 10. t. m. so obiskali Dom onemoglih v Dornavi poverjeniki za zdravstvo in socialno skrbstvo iz okrajne mariborske oblasti. Pobudo za obisk je dala oblastno poverjenstvo.

Nad 45 funkcionarjev ljudske oblasti si je z ogledom Doma onemoglih ustvarilo praktično sliko življenja starih in onemoglih, za katere nosi skrb država. Ogled so izvršili razdeljeni na pet skupin. Zanimala jih je vsa notranjost zgradbe ter tudi način upravljanja. Od uprave Doma so zahtevali potrebna pojasnila, da bi jih prenesli v praktično življenje v svojih okrajih.

V pogovoru z oskrbovanci so se gostje zanimali za njihovo počutje, ugodje in razpoloženje v Domu. Nesebično so zatrjevali, da se v glavnem dobro počutijo. Nekatere še obvladuje močno

domotožje. Iz opisovanja življenja v Domu n težko ugotoviti, da so oskrbovanci v Domu napram njim v dobrih odnosih, da upoštevajo, da so oskrbovanci potrebni skrbne nege, reda in snage ter primerne prehrane, kar predstavlja za nje osnovne življenjske pogoje. Vse težke dni življenja so si želeli, da bi bil; v letih starosti preskrbljeni, nikomur v nadlego in napoto in vendar do zadnjega dneva sredi uvidnih, dobrih ljudi.

Obiskov od blizu in daleč se oskrbovanci veselijo, saj ti prinašajo v Dom vedno novo živahnost in veselje, posebno pa obiski, ki razvedrijo oskrbovance s krajšim kulturno-prosvetnim programom. Dolgo se potem menijo o vsem doživljanju in ostajajo dobre volje od obiska do obiska, kakor tudi v času, ko so sami. F. F.

V knjigovodskem tečaju v Ptuj se vzgajajo novi strokovni kadri

Obsežni Petletni plan FLRJ je že v svojem osnutku predvideval potrebo za velikim številom strokovnih kadrov, ki bodo pomagali s svojim delom in znanjem spriemljati plan v otipljivo stvarnost. Praktično izvajanje planskih nalog je doslej dokazalo, da so v vsakem gospodarskem sektorju potrebni ljudje, ki znajo ravnat z občeljudsko imovino, ki znajo usmerjati delo v obratih in podjetjih, tovarnah, kmetijskih zadrugah in drugod, ki znajo vzgajati delovne kadre v zavedne patriote, ki se ne zadovoljujejo samo s tem, da so nekaj ustvarili, temveč hočejo to tudi obvarovati pred vsemimi možnostmi oškodovanja ali uničenja.

V ta namen je ministrstvo za trgovino in preskro LRS ustanovilo v Ptuj tri-mesečni knjigovodski tečaj, katerega obiskuje 31 tečajnikov in tečajnic iz vseh delov naše republike, predvsem pa iz Primorske, kjer je vprašanje novih strokovnih kadrov vsled dolgoletne italijanske zasedbe še prav posebno pereče.

Tečajniki imajo svoj internat in svojo menzo, k pouku pa prihajajo v obnovljeno osnovno šolo ob Dravi, kjer imajo svoj razred. Učne predmete: knjigovodstvo, računovodstvo, gospodarski sistem, evidenco in druge predmete predavajo strokovnjaki iz trgovske mreže, pritegnjenih pa je k poučevanju tudi nekaj učiteljev.

V splošnem so tečajniki zelo dobro razpoloženi. V šoli sledijo pouku in tudi predavatelji se trudijo, da bi jim podajali učno snov čim bolj pregledno in razumljivo. Pouk traja dnevno 8 ur, in to od 8 do 13. in od 15. do 18. ure, kar zahteva od mladih tečajnikov mnogo dobre volje in požrtvovalnosti, posebno ko je potrebno, da se po pouku učijo v internatu, da izvršujejo naloge, se vadijo v knjigovodstvu. Tako utrjujejo v šoli pridobljeno znanje.

Zavedajoč se velike važnosti vprašanja novih strokovnjakov v našem gospodarstvu, so se mladi tečajniki in tečajnice lotili dela z vso mladostno vneim in z vsem tistim elanom, ki so ga že neštokrat dokazali s krampi in lopatami na prosti in drugih akcijah. Vedno so bili pripravljeni prednjačiti v borbi proti zaostalosti in slediti potrebam v domovini ter pomagati po svojih zmognitostih in močeh. Tudi učenje so vzeli resno. Spočetkoma, ko se še niso poznali, jim je bilo vse težko, tuje in novo. Kmalu so se seznanili. Drug drugemu so zaupali svoje doživljanje zdoma, pred vojno in za časa vojne in skovali tovariški odnos. Težko si sedaj zamišljajo dan ločitve. Preje je treba še mnogo učenja. Predobro se zavedajo besed tovariša Tita, da se je treba mno-

go učiti. Ni čudno, da so okna internata pozno v noč razsvetljena in da je mnogim dovolj le nekaj ur spanja, ostali čas pa znajo izrabiti za izobraževanje.

Z obiski podjetij in kulturno-prosvetnih prireditvev izpolnjujejo svoje duševno obzorje. Doslej so že obiskali sadjarsko obdelovalno zadrugo »Osojnik«, ptujske muzeje itd., vendar je potrebno, da se število teh obiskov še poveča pred zaključkom tečaja ali ob zaključku samem.

Zaključni izpiti bodo odraz uspehov predavateljev in marljivosti tečajnikov. Pridobljeno znanje bo absolutom tečaja osnovna opora pri vsem nadaljnjem delu in učenju, podjetjem pa v dokaz, da je v njih še mnogo ljudi, ki jim je treba dati možnosti, da si pridobijo osnovne obrise splošne izobrazbe in pogoje za dosego strokovne izpopolnitve. Tega so si naši delovni ljudje vedno želeli. Za to imajo danes pogoje. Treba je najti tozadevne možnosti in omogočiti čim večjemu številu mlajših delovnih ljudi, da se strokovno usposobijo in teoretično izpopolnijo.

V. K.

Okrajni odbor OF Ptuj
Sekretariat

Ptuj, dne 13. julija 1949.

Vsem članom plenuma Okrajnega odbora OFI

Zaradi nujnih nalog, ki se postavljajo pred organizacijo OF, se sklicuje za nedeljo, dne 17. julija plenum OO OF. Plenum se bo vršil v sejni dvorani MLO Ptuj (mag strat), začetek ob 7.30 zjutraj.

Dnevni red:

1. Politični referat;
2. Pregled letnega plana OO OF;
3. Volitev delegatov za oblastni plenum OFI;
4. Sklepi;
5. Slučajnosti.

Za vse člane plenuma je udeležba obvezna. Vabijo pa se tudi sekretarji in predsedniki VO OF, ker se bodo na plenumu obravnavala tudi razna organizacijska vprašanja.

Vsem udeležencem plenuma bodo potni stroški povrnjeni.

Smrt fašizmu — svoboda narodu!

Sekretar: Predsednik:
Berginc Peter I. r. Grden Lovro I. r.

Komisije za tekmovalna in tarifna vprašanja v sindikalnih podružnicah morajo pospešiti delo

V mnogih sindikalnih podružnicah proizvodnih podjetij ptujskega okraja so že izvoljene komisije za tarifna in tekmovalna vprašanja. Tem je postavljena naloga, da na rednih delovnih posvetovanjih delovnih kolektivov osvetle vse napake in nedostatke v delu v pogledu kvalitete, kvantitete in delovnega časa, izkoriščanju in čuvanju strojev in materiala. Morale bi dati upravitelj konkretno predloge, da se vse pomanjkljivosti odstranijo ter da se posveti primerna pozornost najboljšim delavcem, da se jih popularizira in pokazala za požrtvovalno delo in uvrsti v odgovarjajoči plačilni razred po sposobnosti, kvalifikaciji in delovnem učinku.

Vsa potreba po delu komisij se je pokazala v Lesnem obratu v Ptuj, kjer je komisija že na drugem posvetovanju ugotovila vrsto primerov nepravilne razvrstitve v plačilne razrede in dela ustrežajoče predloge upravitelju podjetja, ki je to tudi upoštevala in izvedla revizijo tako, da je nekaterim delavcem plače znižala, drugim pa po učinku dela zvišala, nekatere pohvalila in nagradila za njihovo prizadevanje. Nekaj delavcev je pa dobilo opomin zaradi nezadostnega prizadevanja v delu. Vsekakor je pa nujni predpogoj, da se delo povsod normira, ker je le v tem slučaju zagotovljeno primerno nagradjevanje, povečanje kapacitete dela in izboljšanje kvalitete.

V Okrajnem gradbenem podjetju komisija se n. oživila kljub temu, da je delovni kolektiv dober in dosega lepe uspehe.

Delavci Okrajnih mlinov točno izvršujejo dnevne naloge, toda iz poročil OSS-u v Ptuj to ni razvidno, ker jih enostavno n. Podobnih primerov je mnogo in tako izgleda, da nekateri kolektivi v izvrševanju planskih nalog zaostajajo in pri ocenjevanju ne prihajajo v poštev. Referenti komisij za tekmovalna in tarifna vprašanja bodo morali v bodoče točno poročati vse uspehe in neuspehe, ki jih imajo v podružnicah, ker le takrat bo OSS v Ptuj mogel imeti točno evidenco o delu podružnic in komisij o uspehih, ki jih kolektivi dosega. O. S.

Strojepisno tekmovanje pri okrajnem sodišču v Ptuj

Pri okrajnem sodišču v Ptuj je bilo 11. julija izvedeno tekmovanje med strojepisniki. Rezultate tekmovanja bo ocenil odsek za kadre pri Ministrstvu za pravosodje. Tekmovale so sodne uradnice Brus Mira, Hočevar Angela, Kranjc Julka, Novak Marjana in Subic Olga.

Vsakodnevne razprave zahtevajo od administrativnega osebja na sodišču mnogo spretnosti in brezhibnega dela, predvsem v pogledu strojepisja. Izvedeno tekmovanje v strojepisju pa daje možnost ocenitve individualne strokovne spretnosti ter možnosti priznanja za delo, za katerega izpolnjujejo največ pogojev.

IZJAVA

Podpisani Peteršič Jakob iz Dornave izjavljam, da je moj sin Vladko v mesecu novembru 1948 brez moje vednosti izginil neznan kam. Šele po brezuspešnih poizvedbah sem po dveh mesecih njegovega odhoda sprejel od njega pisмено sporočilo, da se nahaja v Budimpešti. Jaz kot njegov oče ta nepremišljeni korak svojega sina strogo obsojam, ker takega početja ne odobravam.

Peteršič Jakob I. r.

Tudi proti poleganju žita se moramo znati boriti

Po poljih vidimo poležena žita. Zadrugniki in kmetje smo enako prizadeti. Proti viharim nevihtam v času, ko je žito dozorevalo, nismo mogli ničesar. Ob nevihti in močnem deževju je močni veter žito vrgel, ponekod docela zmešal, tako da je šel za nas lep del pridelka po zlu. Ni dovolj, da se temu vdamo, temveč moramo že sedaj vedeti za sredstva obrambe proti temu zlu.

Pri tem namreč, ko je žito »padlo«, so se prelomila žitna stebila, zaradi česar so nastale motnje in ovire v dovajanju hranilnih sokov iz zemlje v klasje. Poleženo žito nam more dati le slabotno in puhlo zrnje. Razen tega je bila nevarnost, da bi postalo poleženo žito »belo«, to je zaradi pomanjkanja zraka v svetlobe se ne more v poleženem žitu več tvoriti listno zelenilo (klorofil). To pa ima spet za posledico, da se v listju ne more več tvoriti hrana, ki bi se sicer odvajala iz lista v zrnje. Znamo, da začne v deževnem vremenu slama poleženega žita gniti ali trohneti in zrnje, v kolikor je dozorelo, začne kaliti kar v klasju. Skozi poleženo žito preraste plevel, kar položaj še poslabša. Naše žanjice dobro vedo, kako hudo je žeti in nalagati poleženo žito. S strojem žeti poleženo žito je sploh nemogoče. Končno se snopje poleženega žita le nerado posuši, tem raje pa plesni in tudi mladev takega žita je vse prej kot prijetna.

Ni čudno, da so kmetijski strokovnjaki že vzgajali žitne sorte, ki ne polegajo s tem se jim je mnogo posrečilo. Vendar imajo te, proti poleganju

odporne sorte, tudi svoje slabe strani: pozneje zorijo, slama je trda in za krmo skoraj neuporabna enako tudi za škope ne, in končno dajejo navadno tudi manj pridelka. Delno se je posrečilo preprečiti poleganje žit tudi s tem, da žito ne gnojimo s hlevskim gnojem in še manj z umetnimi dušičnimi gnojili, pač pa obilno s kalijem, fosforjem in apnom. Nadalje s tem, da ne sejemo žit pregosto, posebno v dobrih zemljah ne, ter končno s tem, da bujno rastoča žita spomadi obkosimo, preden so sklasi.

S pšenico je sicer nekoliko drugače. Dež ob času cvetenja sicer ni neposredno škodljiv, ker je pšenica samoplodna rastlina, pač pa škoduje oploditvi in pridelku, ako dežuje ob času, ko cvete rža, ki je tujeplodna rastlina; pri rži mora namreč priti na cvet enega zrna cvetni prah drugega cvetočega zrna zrna, medtem ko se cvet pšeničnega zrna oplodi s svojim lastnim cvetnim prahom. Ker pa je deževje ob času žitnega cvetenja ponavadi vezano z močnim vetrom, ki povzroča poleganje žit, in ker v tem času napadejo žito razne bolezni (rje itd.) tem huje čim bolj vlažno vreme je, zato je razumljivo, da ni nobenemu zadrugniku in kmetu vseeno, če dežuje ob času, ko žito cvete. Deževno vreme ovira tudi rast in zorenje žita, ker jim krati sončno svetlobo in toploto. Ker znamo zadrugniki in kmetje kljubovati raznim težavam, bomo morali preti v resen spopad tudi proti pojavom poleganja žit na način, ki so nam ga preizkusili strokovnjaki v kmetistvu. Uk.